

Bryssel, 7. toukokuuta 2026
(OR. en)

9061/26

SOC 244
EMPL 109
COH 79
COMPET 551
EDUC 151
ANTIDISCRIM 43
ENER 238

SAATE

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	6. toukokuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 538 final
Asia:	KOMISSIION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE EU:n köyhydentorjuntastrategia: köyhyyden torjuminen ja ehkäiseminen lapsuudesta vanhuuteen

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 538 final.

Liite: COM(2026) 538 final

Bryssel 6.5.2026
COM(2026) 538 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n köyhydentorjuntastrategia: köyhyden torjuminen ja ehkäiseminen lapsuudesta
vanhuuteen**

{SWD(2026) 770 final} - {SWD(2026) 771 final}

Ihmisarvoinen elämä on perusoikeus, jota EU on sitoutunut kunnioittamaan ja suojelemaan.¹ Köyhyyden **torjumatta jättämisen kustannukset** ovat merkittävät ja monitahoiset. Köyhyys **heikentää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja demokratiaa sekä jarruttaa Euroopan taloudellista potentiaalia.** Vahvasti kilpailukykyinen, innovatiivinen talous, joka vauhdittaa kasvua ja luo laadukkaita työpaikkoja, auttaa vähentämään köyhyyttä. Voimakas inflaatio, joka johtuu geopoliittisen kuohunnan vaikutuksista ja riippuvuudesta fossiilisista polttoaineista, on kasvattanut kotitalouksien energiakustannuksia ja nostanut perushyödykkeiden, kuten elintarvikkeiden, hintoja. Hintapaineet jatkuvat edelleen ja lisäävät vaikeuksia ja taloudellista turvattomuutta ympäri Eurooppaa. Vaikka tilanteesta kärsivät eniten kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat, myös keskituloiset kotitaloudet ovat vaarassa ajautua epävarmaan asemaan, minkä vuoksi sekä ehkäiseviä toimia että suojelutoimia tarvitaan kiireellisemmin kuin koskaan.

Nykyisin noin joka viides eurooppalainen on köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa.² Tämä tarkoittaa, että 93 miljoonalla ihmisellä ei ole varaa ihmisarvoiseen elämään ja että 19 miljoonaa lasta aloittaa elämänsä jo valmiiksi muita heikommassa asemassa. Tiedetyt alueet ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, sillä 93:lla EU:n 243 alueesta köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat yleisempiä kuin EU:ssa keskimäärin.

EU on jo sitoutunut tavoitteeseen vähentää köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien määrää **vuoteen 2030 mennessä** vähintään 15 miljoonalla henkilöllä, joista vähintään 5 miljoonaa on lapsia.³ Jäsenvaltiot tukevat tätä tavoitetta kansallisilla köyhyyden vähentämistavoitteillaan. Edistystä onkin tapahtunut huolimatta kriiseistä, joita EU on viime vuosina kohdannut: vuoteen 2025 mennessä köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien määrä EU:ssa oli vähentynyt 3,5 miljoonalla henkilöllä vuoteen 2019 verrattuna, mutta lasten osalta luku oli pysynyt jokseenkin samana. Vuoden 2030 tavoitteeseen pääseminen edellyttää näin ollen vahvempia, pitkäjänteisiä ja paremmin koordinoituja toimia.

Komission tavoitteena on auttaa poistamaan köyhyys EU:sta vuoteen 2050 mennessä. Tässä ensimmäisessä EU:n köyhyydentorjuntastrategiassa esitetään kattava toimintamalli, jonka avulla voidaan ehkäistä köyhyyttä ja suojata ihmisiä köyhyydeltä. Näin strategia edistää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toteutumista. Strategia perustuu jo käynnissä oleviin toimiin ja vahvistettuihin politiikkoihin, ja siinä osoitetaan, miten köyhyyttä voidaan vähentää entisestään.

Strategiassa ehdotetaan EU:n tason toimia köyhyyden torjumiseksi eri ikäryhmissä siten, että toimissa otetaan huomioon köyhyyden vaikutukset koko elämänkaaren aikana. Strategian keskiössä on aktiivisen osallisuuden lähestymistapa. Siinä korostetaan työkykyisten työmarkkinoille osallistumisen tukemista (tähän sisältyy siirtyminen laadukkaisiin työpaikkoihin ensisijaisena ja parhaana keinona ehkäistä köyhyyttä). Lisäksi strategiassa korostetaan mahdollisuutta saada hyvinvoinnin ja yhteiskuntaan integroitumisen kannalta keskeisiä hyödykkeitä ja palveluja sekä riittävää

---

¹ Ks. [Euroopan unionin perusoikeuskirjan](#) 1 artikla: ”Ihmisarvo on loukkaamaton. Sitä on kunnioitettava ja suojeltava” (2012/C 326/02, 26.10.2012); Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artikla: ”[EU] torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää sekä edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja sosiaalista suojelua”.

² Vuonna 2025 EU:n väestön AROPE-aste (köyhyys- ja syrjäytymisriskiaste) oli 20,9 prosenttia.

³ Eurooppa-neuvosto pani tavoitteen tyytyväisenä merkille 25. kesäkuuta 2021.

toimeentulotukea. Haasteen mittavuuden vuoksi tulosten saavuttaminen köyhyyden vähentämisessä edellyttää välittömiä ja pitkäjänteisiä investointeja.

Köyhyyden torjunta edellyttää yhteistä vastuunkantoa ja koordinoituja toimia kaikilla tasoilla. Tässä tiedonannossa esitetään ensimmäinen EU:n tason köyhyydentorjuntastrategia. Sen onnistuminen riippuu viranomaisten aktiivisesta toiminnasta kaikilla hallintotasoilla – EU:n, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla – sekä työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan, yksityisen sektorin ja köyhyyttä kokevien henkilöiden itsensä toiminnasta. Lisäksi strategia tarjoaa puitteet tiiviimmälle yhteistyölle muiden EU:n toimielinten ja asiaankuuluvien organisaatioiden kanssa.

Strategia perustuu laajoihin kuulemisiin⁴ ja analyyttiseen perustaan, joita käsitellään yksityiskohtaisesti oheisessa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa⁵. Valmisteluasiakirjassa esitetään myös analyysi EU:n aiemmista toimista köyhyyden torjumiseksi.⁶ **Luvussa 1** tarkastellaan toimia köyhyyden torjumiseksi koko elämänkaaren aikana. **Luvussa 2** arvioidaan monialaisia haasteita ja ulottuvuuksia, jotka voivat pahentaa köyhyyttä. **Luvussa 3** osoitetaan, miten hallintoa, rahoitusta ja seurantaa voidaan parantaa kaikilla tasoilla.

1. TOIMET KÖYHYHDEN TORJUMISEKSI KAIKISSA IKÄRYHMISSÄ

Jotta köyhyyttä voidaan ehkäistä ja torjua, on otettava kohdennetusti huomioon kaikki sukupolvet. Kullakin sukupolvella on erityistarpeita, ja kukin sukupolvi tarvitsee kohdennettuja toimia köyhyyden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Silti yhdenmukainen toimintatapa, jossa yhdistyvät riittävät resurssit ja tosiasiallinen mahdollisuus saada laadukkaita palveluja, on olennainen kaikenikäisille. Lapsiköyhyyden torjunta parantaa lasten hyvinvointia nykyhetkessä ja auttaa ehkäisemään köyhyyttä myöhemmissä elämänvaiheissa. Työikäisen väestön tukeminen, esimerkiksi kohdennetuilla aktivointitoimilla, on niin ikään olennaista sekä lapsiköyhyyden että vanhuusiän köyhyyden ehkäisemiseksi. Väestön ikääntyminen puolestaan lisää tarvetta tukea ikääntyneitä.

Toimet huono-osaisuuden kierteen katkaisemiseksi ja elämänmahdollisuuksien parantamiseksi

EU:ssa lapsiperheet, erityisesti yksinhuoltajaperheet, ovat keskimäärin erityisen alttiita köyhyydelle tai sosiaaliselle syrjäytymiselle. Lapsiköyhyys heijastaa sen kotitalouden taloudellista tilannetta, jossa lapsi asuu. Vanhempien alhainen tulotaso on yksi lapsiköyhyyden keskeisistä taustatekijöistä. Pieniä tuloja selittävät vanhempien työmarkkinoille integroitumista vaikeuttavat esteet sekä työssäkäyvien köyhyys⁷. Lasten kasvattamisesta aiheutuvat kustannukset puolestaan tuntuvat entistä raskaampina

---

⁴ Strategia perustuu kannanottopyyntöön ja julkiseen kuulemiseen, jotka olivat avoinna 25. heinäkuuta – 24. lokakuuta 2025, sekä lukuisiin kohdennettuihin kuulemisiin.

⁵ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja Poverty in the EU – key trends and policies (Köyhyys EU:ssa – keskeiset suuntaukset ja politiikat), SWD(2026) 770.

⁶ Tässä hyödynnettiin 24. helmikuuta 2026 järjestettyä [täytäntöönpanovuoropuhelua, jossa käsiteltiin köyhyyden torjuntatoimia, erityisesti neuvoston suositusta riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi sekä neuvoston suositusta eurooppalaisesta lapsitakuusta.](#)

⁷ [European Employment and Social Outlook, Quarterly review – January 2026.](#)

tilanteessa, jossa asumisen, energian ja elintarvikkeiden hinnat nousevat. Yksinhuoltajilla, erityisesti yksinhuoltajaäideillä, köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski on yli kaksinkertainen.⁸ Näin ollen joka neljäs lapsi EU:ssa on nykyään köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa.⁹

Lapsiköyhyyden torjunta edellyttää, että parannetaan vanhempien mahdollisuuksia saada riittävät resurssit. Ensinnäkin on olennaista tukea vanhempien työllistymistä laadukkaisiin työpaikkoihin ja tarjota haavoittuvassa asemassa oleville perheille riittävää toimeentulotukea. Toiseksi hyvin suunnitelluilla lapsi- ja perhe-etuusjärjestelmillä on keskeinen merkitys siinä, että perheet selviytyvät lasten kasvattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Etuuksien vaikutus köyhyyteen ja syrjäytymiseen vaihtelee kuitenkin suuresti jäsenvaltioiden välillä. Tämä osoittaa, että etuusjärjestelmien **suunnittelua, kattavuutta, riittävyttä ja käyttöastetta** on tarpeen **parantaa**. Myös sosiaalisen suojelun järjestelmien, palvelujen ja etuuksien **yhteensovittamista** on parannettava. Tämän vuoksi komissio antaa vuonna 2027 suosituksen lapsi- ja perhe-etuusjärjestelmien tehokkuuden ja integroinnin parantamisesta lapsiköyhyyden torjunnassa. Tavoitteena on parantaa järjestelmien yhteensovittamista ja vahvistaa niiden myönteistä vaikutusta lapsen edun mukaisesti. Koska julkiset resurssit ovat rajalliset, on tärkeää tarkastella, miten sosiaalimenot ja muut julkiset menot jakautuvat ikäryhmien välillä, ja tarvittaessa kohdentaa menoja paremmin. Näin voidaan vähentää lapsiköyhyyttä ja edistää sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta.

Vaarassa olevia lapsia on kiireellisesti suojattava köyhyydeltä, ja heidän on saatava tarvitsemansa palvelut. Laadukas varhaiskasvatus, kouluopetus, koulun ulkopuolinen toiminta – kuten liikunta ja kulttuuri –, kouluruokailu ja terveellinen ravitsemus, terveydenhuolto ja asuminen kuuluvat keskeisiin palveluihin, joilla voidaan tasoittaa huono-osaisuutta ja edistää haavoittuvassa asemassa olevien lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia päästä pois köyhyydestä. Tiedonannossa *Lapsiköyhyyden kierteen katkaiseminen – eurooppalaisen lapsitakuun vahvistaminen* hyödynnetään arviota eurooppalaisen lapsitakuun käynnissä olevasta täytäntöönpanosta sekä tietoa uusista haasteista, joita apua tarvitsevat lapset kohtaavat. Tiedonannossa esitetään toimia, joilla parannetaan lasten kokonaisvaltaisia mahdollisuuksia saada kaikki ne palvelut, joita he tarvitsevat voidakseen saavuttaa täyden potentiaalinsa.

Nuorten kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen

EU:n nuorilla on nykyisin huomattavasti suurempi köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski. Vuonna 2025 köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa oli 24 prosenttia alle 29-vuotiaista nuorista eli 3 prosenttiyksikköä enemmän kuin koko väestöstä. Tämä johtuu suurelta osin nuorisotyöttömyydestä, koulunkäynnin varhaisesta keskeyttämisestä sekä koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämisestä.

Haavoittuvassa asemassa olevien nuorten keskeiset haasteet liittyvät ennen kaikkea siirtymiseen koulutuksesta työelämään sekä keskeisten palvelujen saatavuuteen. Nuoret kohtaavat nopeasti muuttuvilla työmarkkinoilla yhä monimutkaisempia haasteita, kuten lyhytaikaisten työsopimusten ja palkattomien harjoittelujen yleistymistä.

---

⁸ Vuonna 2024 yksinhuoltajaäitien AROPE-aste EU:ssa oli 46,3 prosenttia.

⁹ Joka kymmenes lapsi ei saa päivittäin ateriaa, joka sisältäisi lihaa, kanaa, kalaa tai kasvisvaihtoehdon.

Nuorisotakuun¹⁰ tavoitteena on varmistaa, että kaikki alle 29-vuotiaat nuoret saavat laadukkaan työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikan neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisestaan tai virallisen koulutuksensa päättymisestä. Vuonna 2013 perustettu nuorisotakuu on auttanut yli 63:a miljoonaa eurooppalaisnuorta.

Komissio aikoo jatkossa tehdä jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä nuorisotakuun täytäntöönpanon vahvistamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään toimien tehostamiseen apua tarvitsevien nuorten tavoittamiseksi etenkin alueilla, joilla työttömyysaste on korkea. Tässä yhteydessä on tärkeää perustaa ja tukea **paikallistasolla asianmukaisia, turvallisia ja osallistavia koulun ulkopuolisia tiloja.** Tilat voivat toimia keskuksina, joissa nuorille tarjotaan kokonaisvaltaista, koordinoitua neuvontaa ja mentorointia. Näin varmistetaan yhdenmety toimintatapa ja tiiviimmät yhteydet muihin palveluihin.

Lisäksi köyhyyden ja huono-osaisuuden kierteen katkaisemiseksi on olennaista **tukea apua tarvitsevien lasten kasvua itsenäiseksi, toimintakykyiseksi nuoriksi.** Tiedonannolla *Lapsiköyhyyden kierteen katkaiseminen – eurooppalaisen lapsitakuun vahvistaminen* tuetaan tätä siirtymää ehdottamalla toimia, joilla luodaan yhteys eurooppalaisen lapsitakuun ja nuorisotakuun välille. Komissio laatii vuoteen 2027 mennessä **välineistön, jolla kytketään lapsitakuu ja nuorisotakuu toisiinsa ja vahvistetaan niiden välistä koordinoitua.** Välineistössä painotetaan muun muassa yksilöllistä toimintatapaa ja varmistetaan tiiviimmät yhteydet muihin palveluihin, erityisesti eurooppalaisen lapsitakuun piiriin kuuluviin palveluihin.

Työikäisten köyhyyden torjuminen

Näyttö osoittaa, että laadukas työ on paras suoja köyhyyttä vastaan niille, jotka voivat tehdä työtä. Työ on enemmän kuin pelkkä tulonlähde: se antaa ihmisille kokemuksen ihmisarvosta ja merkityksellisyydestä, sosiaalisen verkoston sekä tunteen kuulumisesta laajempaan yhteisöön. Nykyisin monet ihmiset elävät köyhyydessä tai ovat vaarassa ajautua köyhyyteen, koska he ovat työmarkkinoiden ulkopuolella. Työttömistä 66 prosenttia ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevista 44 prosenttia oli vuonna 2025 köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa. Naiset kohtaavat erityisiä esteitä, ja köyhyyden vaarassa olevia naisia onkin EU:ssa 6,7 miljoonaa enemmän kuin miehiä.¹¹ Hoivavastuussa olevilla vanhemmillä ei useinkaan ole mahdollisuutta tai varaa laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Tämä näkyy naisten alhaisempana työllisyysasteena, joka on keskimäärin 10 prosenttiyksikköä miesten työllisyysastetta alhaisempi.

Työkykyisten integroituminen työmarkkinoille edellyttää kohdennettuja, vaikuttavia aktivointitoimia erityisesti pitkäaikaistyöttömille, työvoiman ulkopuolella oleville ja niille, jotka kohtaavat erityisiä esteitä. On olennaisen tärkeää, että tukitoimilla edistetään yksilön itsenäistä toimeentuloa ja löydetään oikea tasapaino toimeentulotuen, aktiivisten työmarkkinatoimien, työntöön kannustimien ja vastavuoroisten velvoitteiden välillä. Jotta kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia voidaan auttaa hankkimaan taitoja, parantamaan työllistettävyyttään ja siten lisäämään mahdollisuuksiaan löytää pysyvää, laadukasta työtä, tarvitaan yksilöllisiä toimintatapoja muun muassa työnhaun tukemisessa,

¹⁰ Neuvoston suositus 2020/C 372/01, annettu 30 päivänä lokakuuta 2020, ”[Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu](#)” ja nuorisotakuun perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen korvaaminen.

¹¹ Vuonna 2025 köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa EU:ssa oli [Eurostatin tietojen](#) mukaan 43 miljoonaa miestä ja lähes 50 miljoonaa naista.

neuvonnassa ja ohjauksessa, koulutuksessa ja työkokemuksen hankkimisessa.¹² Samalla on olennaista tukea aktivointia, jotta Euroopassa voidaan hyödyntää vielä käyttämätöntä osaamispotentiaalia. Aktivoinnin tukeminen edistää myös talouskasvua, kilpailukykyä ja yhteisöjen kehitystä.

Komissio käynnistääkin SEUT-sopimuksen 154 artiklan 2 kohdan mukaisesti vuoden 2026 jälkipuoliskolla **Euroopan tason työmarkkinaosapuolten ensimmäisen vaiheen kuulemisen saadakseen niiden näkemyksiä unionin toimista, joilla tuetaan työmarkkinoiden ulkopuolelle jääneiden henkilöiden aktivoitumista sekä naisten ja miesten tasa-arvoa työmarkkinoiden mahdollisuuksien osalta.** Aloitteella pyritään tukemaan työmarkkinoiden ulkopuolelle jääneiden henkilöiden tunnistamista ja tavoittamista sekä yksilöllisten polkujen luomista työmarkkinoille integroitumiseksi. Siihen voisivat osallistua kaikki asiaankuuluvat viranomaiset, ja samalla vahvistettaisiin niiden yhteistyötä. Näin aloitteella autettaisiin käsittelemään työmarkkinoille siirtymisen esteitä ja parantamaan tukipalvelujen käyttöä.

Komissio jatkaa yhteisötalouden ja mikrorahoituksen tukemista, sillä niillä on erityinen rooli tarjottaessa köyhyyttä kokeville henkilöille mahdollisuuksia työhön ja itsensä työllistämiseen. Komission tukeen sisältyy sen arviointi, mikä rooli julkisella rahoitustuella on yhteisötalouden toimijoiden perustamisen ja kehittämisen mahdollistamisessa.¹³ Lisäksi tiettyjen ryhmien tukeminen edellyttää kohdennettuja toimia, sillä ne kohtaavat erityisiä esteitä työmarkkinoille pääsyssä. Tämä koskee esimerkiksi kolmansien maiden kansalaisia¹⁴ sekä vammaisia henkilöitä, joita tuetaan vahvistetulla vammaisten henkilöiden työllisyyspaketilla vuoteen 2030 ulottuvan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian tehostamisesta annetun tiedonannon mukaisesti.

Työ voi kuitenkin suojata köyhyydeltä vain, jos työstä saatavat tulot riittävät kattamaan elinkustannukset. Viime vuosikymmenen aikana tapahtuneesta hienoisesta parantumisesta huolimatta noin 8,3 prosenttia EU:ssa työskentelevistä ihmisistä on edelleen köyhyyden vaarassa. Osa-aikaisissa tai määräaikaisissa työsuhteissa olevilla köyhyysriski on yli kaksinkertainen kokoaikaisissa tai vakituisissa työsuhteissa oleviin verrattuna: osa-aikaisissa työsuhteissa olevilla riski on 12,9 prosenttia ja määräaikaisissa työsuhteissa olevilla 13,4 prosenttia, kun taas kokoaikaisissa työsuhteissa olevilla se on 6,9 prosenttia ja vakituisissa työsuhteissa olevilla 5,2 prosenttia.

Työssäkävien köyhyyden torjuminen edellyttää laadukkaiden työpaikkojen edistämistä ja tahattoman vajaatyöllisyyden vähentämistä muun muassa poistamalla esteitä, jotka liittyvät esimerkiksi kohtuuhintaisten hoivapalvelujen puutteeseen.

---

¹² Neuvoston suositus 2016/C 67/01, annettu 15 päivänä helmikuuta 2016, [pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille](#).

¹³ Yhteisötalouden toimintasuunnitelman väliarviointi; neuvoston suositus yhteisötalouden toimintaedellytysten kehittämiseksi. Komissio aikoo jatkossa tarkistaa mikroluottojen tarjoajien eurooppalaisia käytäntöjä siten, että mikrorahoitus vastaisi edelleen aliedustettujen yrittäjien ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tarpeita. Lisäksi komissio käynnistää keväällä 2026 ESR+:n työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevassa toimintaloikossa ehdotuspyynnön, jonka tavoitteena on tukea aliedustettuja ryhmiä, kaikkein haavoittuvimmat mukaan lukien, yrittäjyydessä ja yrityksen perustamisessa.

¹⁴ Komission tiedonanto [Kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma 2021–2027](#), COM(2020) 758 final, 24.11.2020; komission tiedonanto [Eurooppalainen turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintastrategia](#), COM(2026) 45 final, 29.1.2026.

Lisäksi on tarvittaessa varmistettava palvelujen ja toimeentulotuen saatavuus. Myös pimeää työtä tulee torjua kannustimilla, jotka edistävät työn virallistamista, sekä valvontatoimilla. Vahvasti kilpailukykyisessä, innovatiivisessa taloudessa on työehtosopimusneuvotteluilla tuetut riittävät, avoimet palkat, vakautta tarjoavat työ sopimukset, koulutusmahdollisuuksia, riittävä sosiaalinen suojelu¹⁵ sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista tukevia politiikkoja. Tällainen talous luo edellytykset laadukkaille työpaikoille.¹⁶ Myös jäsenvaltioiden sosiaalietuuksien ja työssäkäyntiin liittyvien etuuksien suunnittelulla on vaikutusta työssäkäyvien köyhyyteen, erityisesti niiden osalta, jotka ovat siirtymässä kohti kokoaikaista, vakaata työtä. Riittävät vähimmäispalkat olisi asetettava tasolle, joka riittää suojaamaan kokoaikatyötä tekeviä henkilöitä köyhyydeltä, riittävästä vähimmäispalkoista annetun direktiivin mukaisesti.

Komissio antaa vuonna 2027 **suosituksen, jossa annetaan näyttöön perustuvia toimintapoliittisia ohjeita ja esitetään parhaita käytäntöjä työssäkäyvien köyhyyden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.** Ohjeet laaditaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa. Niissä hahmotellaan työssäkäyvien köyhyyden keskeiset taustatekijät ja esitellään parhaita käytäntöjä, joilla tuetaan siirtymistä kohti suurempaa työmäärää ja siten suurempia tuloja. Lisäksi ohjeissa käsitellään sitä, miten vero- ja etuusjärjestelmät voidaan sovittaa johdonmukaisesti yhteen niin, että työtuntien lisääntyminen näkyy suurempina tuloina. Suosituksen julkaisun jälkeen järjestetään erillisiä jäseneltyjä keskusteluja kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden, myös työmarkkinaosapuolten ja kansallisten viranomaisten, kanssa. Samalla komissio tehostaa täytäntöönpanon valvontaa varmistaakseen riittävästä vähimmäispalkoista annetun direktiivin¹⁷ saattamisen kaikilta osin osaksi kansallisia lainsäädäntöjä. Vuonna 2026 annettavassa direktiiviä koskevassa kertomuksessa esitetään yleiskatsaus nykytilanteeseen. Komissio tehostaa toimiaan järjestämällä vastavuoroiseen oppimiseen perustuvaa näkemystenvaihtoa ja seuraamalla tilannetta tiiviisti työllisyyskomiteassa (EMCO) ja sosiaalisen suojelun komiteassa (SPC).

On olennaista varmistaa, että ihmisarvoisen elämän edellyttämä tuki on niiden saatavilla, jotka eivät voi tehdä työtä joko rakenteellisista syistä tai siksi, että heillä on tällä hetkellä erityisiä esteitä.¹⁸ Vaikka kaikissa jäsenvaltioissa on käytössä vähimmäistoimeentulojärjestelmiä, joilla tuetaan myös palvelujen saatavuutta ja työmarkkinoille osallistumista, tuen riittävyys ja kattavuus vaihtelevat huomattavasti. Tässä yhteydessä merkittävä haaste on myös tuen alhainen käyttöaste, joka vaihtelee jäsenvaltioissa 20 prosentista 50 prosenttiin. Tämä heikentää merkittävästi julkisen politiikan vaikuttavuutta. Komissio julkaisee vuoden 2027 alussa **koosteen parhaista käytännöistä, joiden avulla voidaan torjua toimeentulotuen alikäyttöä.** Koosteessa käsitellään tuen alikäytön eri syitä, kuten tiedon puutetta ja hallinnollista monimutkaisuutta, ja se toimii pohjana aihetta koskevalle jäsennellymmälle yhteistyölle

---

¹⁵ Neuvoston suositus 2019/C 387/01, annettu 8 päivänä marraskuuta 2019, [sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta](#).

¹⁶ Komission tiedonanto [Laadukkaisiin työpaikkoihin johtava etenemissuunnitelma](#), COM(2025) 944 final, 4.12.2025.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2041, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, [riittävästä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa](#).

¹⁸ Neuvoston suositus 2023/C 41/01, annettu 30 päivänä tammikuuta 2023, [riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi](#).

sosiaalisen suojelun komiteassa¹⁹ ja sen vähimmäistoimeentuloa käsittelevässä työryhmässä²⁰.

Vanhuusiän köyhyiden torjuminen ja ehkäiseminen

Vuonna 2025 lähes joka viides 65 vuotta täyttänyt oli EU:ssa köyhyiden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa (18,8 %). Naisten osuus (21,2 %) oli huomattavasti korkeampi kuin miesten (15,8 %). Tämä sukupuolten välinen ero liittyy useimmiten naisten keskimäärin pienempiin eläkkeisiin, joiden taustalla ovat työuranaikaiset työllisyys- ja palkkaerot sekä hoivasyistä johtuneet urakatkokset. Vammaisuuden yleistyminen ja pitkäaikaishoidon tarpeen lisääntyminen vanhuusiässä vaikuttavat osaltaan myös vanhuusiän köyhyteen. Lisäksi vanhuus voi tuoda mukanaan haasteita, jotka liittyvät terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon tarpeen kasvuun sekä sosiaalisen eristytymisen ja yksinäisyyden riskin lisääntymiseen. Digitaalinen syrjäytyminen voi pahentaa näitä haasteita entisestään.

Vanhuusiän köyhyiden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta ja ehkäiseminen edellyttävät koordinoituja toimia, jotka kattavat eläkkeiden riittävyyden, työmarkkinoille osallistumisen ja sosiaalisen suojelun sekä tosiasialiset mahdollisuudet hyödyntää laadukkaita hoivapalveluja ja kohdennettuja sosiaalista osallisuutta edistäviä toimia. Kohdennetut kannustimet ja mahdollistavat toimet, joilla voidaan tarvittaessa pidentää työuria, sekä riittävät eläkkeet, vanhuusetuudet²¹ ja lisäeläkesäästäminen, jolla tuetaan eläkejärjestelmien kantokykyä, ehkäisevät ihmisten ajautumista köyhyteen vanhuusiässä. Tässä yhteydessä myös eläkkeitä koskevan tietämyksen ja eläkkeiden avoimuuden parantamisella on merkitystä eläketulojen vahvistamisessa.²² Komissio kehottaa rakentamaan ajan mittaan monipilarisen eläkejärjestelmän, jonka tavoitteena on turvata riittävät tulot vanhuusiässä.

Komissio ja sosiaalisen suojelun komitea julkaisevat vuonna 2027 **yhteisen raportin riittävästä sosiaalisesta suojelusta vanhuusiässä**. Raportissa yksilöidään puutteita eläkkeiden riittävyydessä ja pitkäaikaishoidon kattavuudessa eri jäsenvaltioissa. Lisäksi julkaistaan **asiantuntijaraportti, jossa kartoitetaan ja arvioidaan kansallisia mekanismeja, joilla suojellaan ikääntyneitä köyhyydeltä**. Molemmat raportit tukevat päätöksentekijöitä uudistusten toteuttamisessa, jotta voidaan vahvistaa eläkejärjestelmiä, varmistaa niiden pitkän aikavälin riittävyys ja torjua vanhuusiän köyhyttä. Komissio hyödyntää näitä raportteja järjestäessään jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten, sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa **korkean tason keskustelun yhdennetyistä toimintapolitiikoista ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi**.

---

¹⁹ [Social Protection Committee – Employment, Social Affairs and Inclusion](#) (Sosiaalisen suojelun komitea – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus).

²⁰ [Minimum Income Network \(MINET\) working group – Employment, Social Affairs and Inclusion](#) (Vähimmäistoimeentuloverkoston työryhmä – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus).

²¹ Esimerkiksi vähimmäiseläkkeet ja vanhuusetuudet, perhe-eläkkeet, vammaisetuudet, eläkeoikeuksien jakamista koskevat järjestelyt ja hoivajaksoista kertyneet eläkehyvitykset.

²² Komission tiedonanto [Säästö- ja investointiunioni](#), COM(2025) 124 final, 19.3.2025; komission tiedonanto [EU:n lisäeläkesektorin kapasiteetin vahvistaminen eläketulojen kasvattamiseksi ja pitkäaikaisen pääoman tarjoamiseksi EU:n taloudelle](#), COM(2025) 839 final, 20.11.2025; komission suositus (EU) 2025/2384 [eläkkeiden seurantajärjestelmistä, eläketulostauluista ja automaattisesta jäsenyydestä](#), 27.11.2025.

Köyhyysriskin ehkäiseminen elämänkulun siirtymävaiheissa

Joka vuosi noin kolmasosa köyhyysvaarassa olevista ihmisistä nousee köyhyydestä, mutta samalla köyhyysvaaraan joutuu uusia ihmisiä.²³ Köyhyyteen joutumisen ja siitä pois pääsemisen taustalla ovat yleensä työllisyydessä ja tuloissa tapahtuvat muutokset, kuten työn lopettaminen tai uuden työn aloittaminen taikka työajan pidentyminen tai lyhentymisen. Taustalla voivat kuitenkin olla myös muutokset kotitalouden kokoonpanossa, kuten lapsen saaminen tai ero, sekä kriisien laajemmat vaikutukset.

Siirtymät elämänvaiheesta toiseen – lapsuudesta nuoruuteen, nuoruudesta työkään ja työiästä eläkkeelle – ovat kriittisiä hetkiä, jolloin riski ajautua epävarmaan tilanteeseen kasvaa. Esimerkiksi lapsuudenkodistaan pois muuttavilla nuorilla on usein edessään merkittäviä elämänvaiheita, kuten siirtyminen työmarkkinoille usein epävarmojen työsuhteiden kautta tai perheen perustaminen tilanteessa, jossa kohtuuhintaisen asunnon saaminen on vaikeaa. Siirtymävaihe on erityisen vaikea sijaishuollosta, kuten laitos- tai asumispalveluista, pois siirtyville nuorille, sillä heillä on muita suurempi riski ajautua köyhyyteen tai jopa asunnottomiksi.²⁴ Vastaavasti siirtymään työiästä eläkkeelle voi liittyä lisääntynyt köyhyysriski, jos siirtymää ei valmistella hyvin. Vanhuusiän köyhyyden ehkäisemiseksi on olennaisen tärkeää edistää pidempiä työuria niiden osalta, jotka voivat ja haluavat jatkaa työssä, sekä tukea aktiivista, tervettä ikääntymistä. Tämän rinnalle tarvitaan toimintapolitiikkoja, joissa olisi otettava huomioon työurien moninaisuus ja kannustettava osallistumaan täydentäviin eläkejärjestelyihin jo varhaisessa vaiheessa, jotta luodaan myönteisiä kannustimia ja lisätään joustavuutta eläkkeelle siirtymisen polkuihin.

Laajemmin tarkasteltuna kaikki toimintapolitiikat on suunniteltava siten, että niillä ehkäistään huono-osaisuuden kasautumista elämänkulun aikana. Tämä on lähtökohtana sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta koskevalle strategialle²⁵ ja tulevalle pitkäikäisyyttä koskevalle etenemissuunnitelmalle, jossa kartoitetaan eri ikäryhmiä koskevia, ikäkohtaisia toimintapoliittisia kysymyksiä. Näin voidaan tunnistaa strategisia mahdollisuuksia tukea aktiivisesti pidempää, terveempää elämää ja taloudellista turvaa.

2. TOIMET KÖYHYTTÄ PAHENTAVIEN MONIALAISTEN HAASTEIDEN RATKAISEMISEKSI

Köyhyyden tehokkaamman ehkäisemisen ja torjunnan kannalta on olennaisen tärkeää käsitellä monialaisia haasteita, jotka voivat vaikuttaa kaikkiin sukupolviin samanaikaisesti. Näitä ovat syrjintä ja leimautuminen, vaikeudet hankkia perustarpeita (kuten ruokaa, energiaa, asunto ja muita perustarvikkeita) sekä laadukkaiden palvelujen saatavuuden puute.

Syrjinnän ja leimautumisen torjunta

---

²³ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja Poverty in the EU – key trends and policies (Köyhyys EU:ssa – keskeiset suuntaukset ja politiikat), SWD(2026) 770.

²⁴ [Unicefin](#) mukaan eri puolilla EU:ta sadat tuhannet lapset elävät laitoksissa, ja yliedustettuina ovat vammaiset lapset. Laitoshoidon vaikutukset ovat vakavia ja voivat kestää koko eliniän.

²⁵ Komission tiedonanto [Sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta koskeva strategia](#), COM(2026) 110 final, 5.3.2026.

Ennakkoluulot ja leimautuminen voivat asettaa tietyt väestöryhmät alusta alkaen epäedulliseen asemaan, ja naiset ja jotkin väestöryhmät altistuvatkin muita enemmän köyhyydelle ja sosiaaliselle syrjäytymiselle. Naisilla on suurempi todennäköisyys ajautua köyhyyteen muun muassa siksi, että heillä on vähemmän työmahdollisuuksia, heidän työllisyysasteensa on matalampi, heillä on katkoksia tyouralla ja he tekevät palkatonta hoivatyötä.²⁶ Ennakkoluulot ja leimautuminen vaikuttavat myös vammaisiin henkilöihin, joista 29 prosenttia on köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa, EU:n ulkopuolella syntyneisiin henkilöihin, joista vastaava osuus on 39 prosenttia, rodulliseen tai etniseen vähemmistöön kuuluviin henkilöihin, erityisesti romaneihin, joista 70 prosenttia on köyhyysvaarassa, sekä hlbtqi+ -henkilöihin, joista 38 prosentilla on suuria vaikeuksia tulla toimeen.

Kaikki nämä tekijät voivat rajoittaa mahdollisuuksia työllistyä ja kouluttautua sekä saada asunto, hoivaan liittyviä palveluja ja muita palveluja. Samalla ne voivat heikentää sosiaalista luottamusta, henkilökohtaista turvallisuutta ja yhteiskuntaan osallistumista. Komissio on laatinut tasa-arvon unionin²⁷ puitteissa strategioita, joilla pyritään edistämään sukupuolten tasa-arvoa sekä torjumaan vammaisten henkilöiden, rasmin kohteeksi joutuvien henkilöiden, romanien ja hlbtqi+ -henkilöiden syrjintää. Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien kanssa kehittääkseen tietyille ryhmille kohdennettuja köyhyydenvastaisia toimia. Tässä yhteydessä romaneja koskevassa EU:n strategiakehyksessä kehoitetaan kaventamaan romanien ja muun väestön välistä köyhyyskuilua vähintään puolella vuoteen 2030 mennessä.

Edellä lueteltujen ryhmien lisäksi köyhyyttä kokevat henkilöt joutuvat usein leimatuiksi tai syrjityiksi sosioekonomisen taustansa vuoksi.²⁸ Jatkotyön tueksi perusoikeusvirasto (FRA) laatii vertailevan oikeudellisen analyysin sosioekonomisesta asemasta syrjintäperusteena EU:n jäsenvaltioiden lainsäädäntö- ja sääntelykehyksissä sekä tuottaa tietoa siitä, miten merkittävästi köyhyys ja sosioekonominen huono-osaisuus vaikuttavat syrjintään.

Perustarpeista huolehtimisen helpottaminen elinkustannusten noustessa

Elinkustannusten noususta johtuvat paineet ajavat eri puolilla EU:ta yhä useampia ihmisiä köyhyyteen, syventävät jo ennestään vaikeassa tilanteessa olevien ahdinkoa ja lisäävät keskituloisten kotitalouksien taloudellista epävarmuutta. Elinkustannukset ovat yksi EU:n kansalaisten suurimmista huolenaiheista: 88 prosenttia kansalaisista on huolissaan päivittäisistä elinkustannuksistaan ja niiden vaikutuksista kotitaloutensa

---

²⁶ [Sukupuolten tasa-arvostrategiassa 2026–2030](#) korostetaan, että komissio aikoo tutkia keinoja puuttua työmarkkinatuloksiin ja eläkejärjestelmän piirteisiin, jotka vaikuttavat sukupuolten väliseen eläkereroon, sekä kartoittaa parhaita käytäntöjä ja tukea niiden vaihtoa erojen poistamiseksi.

²⁷ Komission tiedonanto [Sukupuolten tasa-arvostrategia 2026–2030](#), COM(2026) 113 final, 5.3.2026; komission tiedonanto [Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030](#), COM(2021) 101 final, 3.3.2021; tiedonanto *Enhancing the Strategy for the Rights of Persons with Disabilities up to 2030* (Vuoteen 2030 ulottuvan vammaisten oikeuksia koskevan EU:n strategian parantaminen), [EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation for 2020 - 2030](#) (romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys 2020–2030); komission tiedonanto [Rasminvastainen strategia 2026–2030](#), COM(2026) 12 final, 20.1.2026; komission tiedonanto [hlbtqi+ -henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2026–2030](#), COM(2025) 725 final, 8.10.2025; komission tiedonanto [Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia](#), COM(2021) 142 final, 24.3.2021.

²⁸ Kadar, T., ”An analysis of the introduction of socio-economic status as a discrimination ground”, Equality and Rights Alliance.

tulevaisuuteen.²⁹ Tämä on vakava ongelma jo nykyisin köyhyyttä kokeville henkilöille ja lisää samalla riskiä, että keskiluokkaan kuuluvat ajautuvat taloudelliseen epävarmuuteen ja ahdinkoon. Terveellisen ja kestäväan ruoan kohtuuhintaisuus on merkittävä kysymys, jota olisi seurattava ja joka olisi ratkaistava.³⁰ Elintarvikkeiden hintojen noustessa yhä useammat ihmiset tarvitsevat viranomaisten tai järjestöjen tukea saadakseen ruokaa tai joutuvat turvautumaan ruokapankkien apuun.³¹

Energia- ja liikenneköyhyyden torjunnan olisi säilyttävä painopisteenä nykyisen geopoliittisen kuohunnan keskellä, sillä energian ja liikenteen hintojen nousu vaikuttaa erityisen voimakkaasti haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin, jotka käyttävät yhä suuremman osan tuloistaan energiaan. Kuten huhtikuussa 2026 hyväksytyssä tiedonannossa *AccelerateEU* ilmoitettiin, komissio koordinoi toimia, joilla suojellaan kansalaisia, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia kuluttajia, energian hinnan äkillisiltä nousuilta muun muassa hätätoimenpiteillä, suojaamalla toimitusten katkaisemiselta, sosiaalisilla leasing-järjestelyillä sekä muilla toimilla, joilla nopeutetaan energiansäästöä ja puhtaan energian käyttöönottoa. Komissio tehostaa toimiaan energiaköyhyyden torjumiseksi myös päivittämällä vuoden 2023 komission suosituksen energiaköyhyydestä myöhemmin vuonna 2026.³² Pienituloisten kotitalouksien osalta kiertotalouden vahvistaminen voi lieventää elinkustannuksista aiheutuvia paineita, kun tuotteiden käyttöikä pitenee, niiden korjattavuus paranee ja kohtuuhintaisten käytettyjen tavaroiden markkinoita ja korjauspalveluja on paremmin saatavilla.³³

Elinkustannusten noustessa on keskeisen tärkeää nopeuttaa toimia rahoituspalvelujen saatavuuden sekä kuluttajansuojan ja finanssiosaamisen parantamiseksi. Kuluttajia, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia, olisi suojeltava myös digitaalisessa ympäristössä. Tulevalla digitaalista oikeudenmukaisuutta koskevalla säädöksellä tätä suojelua edistetäänkin merkittävästi. Finanssiosaamisella on tärkeä merkitys jo varhaisesta iästä alkaen, sillä se voi auttaa ihmisiä ymmärtämään peruskäsitteitä, joiden avulla he voivat kuluttaa, säästää ja sijoittaa osaavammin koko elämänsä ajan.³⁴ Finanssiosaaminen voi myös auttaa välttämään ylivelkaantumista, jota velanhoidokustannusten nousu, tulojen lasku, elinkustannusten nousu ja lisääntynyt luoton käyttö voivat aiheuttaa.³⁵ On myös olennaisen tärkeää helpottaa rahoituspalvelujen

²⁹ [Eurobarometri ”Investing in Fairness”, 2025.](#)

³⁰ Komissio seuraa elintarvikkeiden saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta EU:ssa elintarvikeketjun seurantakeskuksen avulla ja edistää jäsenvaltioiden välistä hyvien käytäntöjen vaihtoa ruokaköyhyyden torjumisesta ja terveellisen ruokavalion saatavuuden parantamisesta. Yhteisellä maatalouspolitiikalla on keskeinen rooli elintarvikkeiden saatavuuden turvaamisessa EU:ssa, ja sillä edistetään terveellistä ja kestävää ruokaa.

³¹ EU tukee mahdollisuuksia saada perushyödykkeinä annettavaa apua, erityisesti ruoka-apua (ESR+).

³² Komissio jatkaa myös maaliskuussa 2026 hyväksytyin kansalaisten energiapaketin täytäntöönpanoa. Pakettiin sisältyy tulevia toimia, joilla vahvistetaan suojaa energiatoimitusten katkaisemiselta sekä hallinnoidaan EU:n energiaköyhyyden neuvontakeskusta. Komissio tukee jäsenvaltioita liikenneköyhyyden torjunnassa vuonna [2025 annettun liikenneköyhyyttä koskevan komission suosituksen](#) ja EU:n liikenneköyhyyden seurantakeskuksen avulla. Liikenneköyhyyden torjunta on myös sosiaalisen ilmaston tavoitteena.

³³ Kiertotaloussäädöksessä, joka komission on määrä hyväksyä vuonna 2026, käsitellään pullonkauloja, jotka hidastavat kiertotalouteen siirtymistä useissa keskeisissä arvoketjuissa, kuten tekstiilien, rakentamisen ja muovien arvoketjuissa.

³⁴ Komission tiedonanto [Finanssiosaamista koskeva EU:n strategia](#), COM(2025) 681 final, 30.9.2025.

³⁵ Direktiivi (EU) 2023/2225, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, [kuluttajaluottosopimuksista ja direktiivin 2008/48/EY kumoamisesta](#); direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014,

saatavuutta varmistamalla, että kaikilla kuluttajilla on oikeus avata perusmaksutili ja käyttää sitä kaikkialla EU:ssa³⁶, sekä parantamalla käteisen saatavuutta³⁷.

Asumisen hinta aiheuttaa erityisiä haasteita köyhydessä eläville tai köyhyysvaarassa oleville henkilöille. Mahdollisuus kohtuuhintaiseen, kestäväan ja laadukkaaseen asumiseen on välttämätön edellytys yhteiskuntaan ja työmarkkinoille integroitumiseksi.³⁸ Asumisvaikeuksia kohtaavilla ihmisillä on muita suurempi todennäköisyys ajautua köyhyyteen, ja 31,1 prosentilla pienituloisista kotitalouksista asumiskustannukset vievät kohtuuttoman suuren osan tuloista. Lisäksi noin 5 prosenttia 16 vuotta täyttäneistä ilmoittaa kokeneensa asumiseen liittyviä vaikeuksia jossakin elämänvaiheessa.³⁹ EU:ssa on noin miljoona asunnotonta – ja asunnottomuus on köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen äärimmäisin muoto.⁴⁰ **Komissio antaa tämän strategian yhteydessä ehdotuksen neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta.** Tavoitteena on helpottaa sellaisten kansallisten strategisten kehysten suunnittelua ja täytäntöönpanoa, jotka perustuvat henkilökeskeisiin, asumislähtöisiin ja yhdennettyihin toimintapolitiikkoihin. Niillä tuetaan epävarmoissa asuinoloissa eläviä ihmisiä sekä ehkäistään ja torjutaan asunnottomuutta.

Palvelujen saatavuuden varmistaminen apua tarvitseville

Sosiaalipalveluilla on tärkeä tehtävä välttämättömän perusturvan ja tuen tarjoamisessa jo köyhydessä eläville henkilöille. Lisäksi palvelut ehkäisevät muiden ryhmien ajautumista köyhyyteen. Erityisen tärkeitä ovat sosiaalista osallisuutta edistävät palvelut, kuten sosiaalityö, ohjaus, psykologinen tuki ja kuntoutus. Sosiaalista osallisuutta edistävillä palveluilla on keskeinen merkitys myös siinä, että käyttäjät ohjataan

---

[kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen \(EU\) N:o 1093/2010 muuttamisesta.](#)

³⁶ Direktiivi (EU) 2023/2225, annettu 30 päivänä lokakuuta 2023, [kuluttajaluottosopimuksista ja direktiivin 2008/48/EY kumoamisesta](#); direktiivi 2014/92/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, [maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä.](#)

³⁷ Komission ehdotus [maksupalveluista ja sähköisen rahan palveluista sisämarkkinoilla, direktiivin 98/26/EY muuttamisesta ja direktiivien \(EU\) 2015/2366 ja 2009/110/EY kumoamisesta](#), COM(2023) 366 final, 28.6.2023; komission ehdotus asetukseksi [euroseteleiden ja -metallirahojen laillisen maksuvälineen asemasta](#), COM(2023) 364 final.

³⁸ Vuonna [2025 annettulla kohtuuhintaista asumista koskevalla eurooppalaisella suunnitelmalla](#) tuetaan jäsenvaltioita, alueita ja kaupunkeja asuntokriisin ratkaisemisessa. Siinä kehoitetaan kiinnittämään erityistä huomiota heikoimmassa tilanteessa olevien, erityisesti nuorten ja asunnottomien, tukemiseen. Tästä näkökulmasta kohtuuhintaisia ja kestäviä asuntoja koskevalla yleiseurooppalaisella investointijärjestelyllä ja eurooppalaisella asuntoallianssilla pyritään tarjoamaan monialainen monitasoisen hallinnon kehys yhteistyön kehittämiseksi ja lisärahoituksen saamiseksi sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen, myös kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien hyväksi. Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteella tuetaan kohtuuhintaista, kestävä ja laadukasta asumista lisäämällä rahoitusta sekä kehittämällä ja monistamalla uusia ratkaisuja. Näin voidaan luoda osallistavampia, oikeudenmukaisempia ja esteettömämpiä asuinalueita sekä kohtuuhintaista asumista edistäviä yhteisölähtöisiä ratkaisuja.

³⁹ Asumisvaikeuksilla tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä ei ole omistus- eikä vuokra-asuntoa ja hän joutuu siksi majoittumaan ystäviensä tai perheenjäsentensä luona, käyttämään hätä- tai tilapäismajoitusta, asumaan paikassa, jota ei ole tarkoitettu pysyväksi kodiksi, tai nukkumaan julkisessa tilassa.

⁴⁰ Vuoden [2021 Lissabonin julistuksessa asunnottomuuden vähentämistä käsittelevästä eurooppalaisesta forumista](#) esitetään yhteisiä toimia, joilla pyritään lopettamaan asunnottomuus vuoteen 2030 mennessä.

heidän tarvitsemiensa palveluiden (kuten koulutuksen, hoivan ja terveystalveluiden) piiriin sekä helpotetaan pääsyä niin kutsuttuihin välttämättömiin palveluihin (kuten energia-, liikenne-, rahoitus-, vesi- ja sanitaatio- sekä digitaalisen viestinnän palveluihin) tiedottamalla käyttäjille näitä palveluja koskevista tukiohjelmista, kuten energiaetuuksista. Jotta nämä toimet olisivat vaikuttavia, viranomaisten välistä yhteistyötä on vahvistettava, myös digitaalisen infrastruktuurin osalta. Erityisenä haasteena on lisäksi varmistaa palvelujen saatavuus koko alueella, myös maaseutualueilla ja syrjäisimmillä alueilla. Kansalliset keskiarvot kätkevät taakseen merkittäviä alueellisia eroja, sillä köyhyyskeskittymiä esiintyy sekä kaupunki- että maaseutualueilla. Yksi tulevan ”Oikeus jäädä kotiseudulle” -strategian tavoitteista on helpottaa palvelujen saatavuutta kaikkialla EU:ssa, ja strategialla pyritäänkin tukemaan alueiden vetovoimaa.

Palvelujen saatavuuden parantaminen edellyttää niiden laadun, tarjonnan, saavutettavuuden ja kohtuuhintaisuuden parantamista. Komissio tekee yhteistyötä sosiaalisen suojelun komitean kanssa **päivittääkseen vuoden 2010 Euroopan vapaaehtoisen sosiaalipalvelujen laatukeyhksen**, jossa keskitytään palvelujen tarjonnan parantamiseen antamalla ohjeita sosiaalipalvelujen laatustandardien asettamisesta, seurannasta ja arvioinnista. Päivityksessä käsitellään myös hallinnollista monimutkaisuutta, leimautumista, digitaalista syrjäytymistä ja menettelyihin liittyviä esteitä. Komissio **päivittää myös vuonna 2023 annetun komission kertomuksen peruspalvelujen saatavuudesta.**

Palvelujen saannin esteet voivat kasautuessaan syventää ja pitkittää köyhyyttä, erityisesti silloin, kun kiireellistä apua tarvitsevat eivät saa nopeasti vaikuttavaa tukea silloin, kun he sitä tarvitsisivat. Palvelujen kattavuutta on parannettava, palvelujen välistä yhteensovittamista ja yhteistyötä on vahvistettava ja tarjolla oleva tuki on sovittava paremmin yhteen niiden ihmisten todellisten tarpeiden kanssa, jotka tuella on tarkoitus tavoittaa. **Komissio antaa vuonna 2027 ehdotuksen neuvoston suositukseksi, jolla tuetaan helpompaa, yhdennettyä pääsyä palveluihin.** Suosituksessa korostetaan sosiaalista osallisuutta edistävien palvelujen roolia ja tuetaan yhden keskitetyn asiointipisteen perustamista koko alueelle, jotta yhdennettyä tukea olisi helpompi tarjota. Tavoitteena on myös vahvistaa palvelujen kykyä tavoittaa tuen saajat, tuoda palvelut lähemmäs heitä sekä edistää käyttäjän tarpeiden nopeaa arviointia, jonka jälkeen laaditaan yhdennetty tukisuunnitelma. Suosituksella tuetaan myös köyhyyttä kokevien henkilöiden keskinäisen vertaistuen käytäntöjä ja tunnustetaan heidän omakohtainen kokemuksensa ja tietonsa palveluihin pääsyn helpottamisessa.

Koulutuksella on koko elämänskaaren ajan keskeinen merkitys köyhyden torjunnassa ja ehkäisemisessä. Laadukkaan koulutuksen saatavuus voi auttaa ihmisiä pääsemään irti köyhyydestä tai sosiaalisesta syrjäytymisestä, sillä koulutus antaa heille taitoja, joita tarvitaan laadukkaan työpaikan löytämiseen ja aktiiviseen osallistumiseen yhteiskuntaan. Koulutus voi katkaista huono-osaisuuden kierteen kaikissa elämänsvaiheissa – varhaislapsuudesta aikuiskoulutukseen ja ammatilliseen uudelleen koulutukseen asti. Opiskelijoiden sosioekonominen tausta on kuitenkin edelleen sitkein koulutuksellisen eriarvoisuuden taustatekijä Euroopassa. Heikommilla alueilla esiintyvä koulutuksen järjestelmällinen alirahoitus johtaa opettajapulaan, henkilöstön suurempaan vaihtuvuuteen ja kokeneiden opettajien vähenemiseen, minkä vuoksi yksilöllistä tukea on vähemmän saatavilla. Näin luodaan juuri sellaiset olosuhteet, jotka sopivat kaikkein huonoimmin heikossa asemassa oleville lapsille, jotka eivät saa kotoa apua koulunkäyntiin. Komissio hyväksyy myöhemmin vuonna 2026 **koulutuspaketin, johon sisältyy perustaitojen tukijärjestelmä.** Sillä tuetaan vaikuttavia koulutason toimia, joiden avulla kaikkia lapsia

ja nuoria, myös heikommista lähtökohdista tulevia, autetaan saavuttamaan riittävä perustaitojen taso oppivelvollisuuden päättymiseen mennessä ja vähennetään varhaisessa vaiheessa syntyviä oppimiseroja. Digitaalisesta osaamisesta ja digitaalisista taidoista on tullut välttämättömiä yhteiskuntaan osallistumisen, digitaalisten julkisten palvelujen hyödyntämisen ja työmarkkinoille pääsyn kannalta. **Komissio jatkaa toimiaan sen varmistamiseksi, että vuoteen 2030 mennessä 80 prosentilla EU:n kansalaisista digitaaliset taidot ovat vähintään perustasolla.** Nämä taidot ovat välttämättömiä sekä nykyisissä että tulevaisissa työpaikoissa.

Väestökehityksen vuoksi erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien mahdollisuuksiin saada pitkäaikaishoitopalveluja. Tämä koskee erityisesti maaseutualueita, joilla väestön ikääntyminen aiheuttaa yhä suurempia haasteita. Osallistavan, kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuuden parantaminen voi vaikuttaa myönteisesti hoivan saajiin, mutta sen köyhyysulottuvuus koskee myös omaishoitajia, joista valtaosa on naisia. Hoivavastuut rajoittavat usein osallistumista työmarkkinoille, vähentävät eläkekertymää ja heikentävät toimeentuloturvaa. EU on ottanut käyttöön erityisiä välineitä, joilla tuetaan kohtuuhintaisen, laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuutta.⁴¹ Komissio esittää vuonna 2027 **eurooppalaisen hoitoa ja hoivaa koskevan ohjelman**, jolla ohjataan uudistuksia ja investointeja koko elämänkaaren aikana tarvittaviin kohtuuhintaisiin, laadukkaisiin hoivapalveluihin. Erityistä huomiota kiinnitetään köyhyysvaarassa oleviin, ja samalla puututaan työvoimapulan rakenteellisiin syihin eli hoiva-alan työpaikkojen houkuttelevuuteen ja laatuun.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat sään ääri-ilmiöt häiritsevät välttämättömien palvelujen toimintaa, vahingoittavat infrastruktuuria ja voivat syventää haavoittuvassa asemassa olevien ihmisryhmien köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä. On erittäin tärkeää vahvistaa yhteiskunnan häiriönsietokykyä ilmastovaikutuksia vastaan, sillä ne kohdistuvat suhteettoman voimakkaasti haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin. **Tuleva yhdenmety eurooppalainen ilmastokestävyyskehys** tarjoaa tilaisuuden käsitellä näitä haasteita. Viimeaikaisista kriiseistä saadut kokemukset **varautumisen** osalta osoittavat yleisemminkin, että on tarpeen tavoittaa erityisen huono-osaiset väestöryhmät ja syrjintää, köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä kokevat henkilöt ja kohdentaa toimia heihin, jotta voidaan parantaa viestintää ja ehkäistä disinformaatiota.

3. HALLINNON JA RAHOITUKSEN VAHVISTAMINEN SEKÄ SEURANNAN PARANTAMINEN KÖYHYDEN VÄHENTÄMISEKSI JA EHKÄISEMISEKSI

Hallinto

Köyhyyden torjuminen ja ehkäiseminen on merkittävä yhteinen vastuu. Yhteistoiminta kaikilla tasoilla on ainoa keino saada EU etenemään kohti köyhyyden poistamista vuoteen 2050 mennessä. Viranomaisten ja yksityisten toimijoiden sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen on kaikkien tehtävä oma osuutensa.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niillä on käytössä köyhyyden torjunnan toimintakehyksiä kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla sen

---

⁴¹ Komission tiedonanto [eurooppalaisesta hoito- ja hoivastrategiasta](#), COM(2022) 440 final, 7.9.2022; neuvoston suositus 2022/C 476/01, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, [kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuudesta](#).

mukaan, mikä on tarkoituksenmukaista. Köyhyyden lisääntyminen on haaste kaikissa jäsenvaltioissa. Tällä hetkellä vain 22 jäsenvaltiolla on kansallisia köyhyydentorjuntastrategioita tai vastaavia strategisia kehyksiä, joiden hallinnoinnissa ja täytäntöönpanossa alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli. Komissio kehottaa kaikkia jäsenvaltioita esittämään johdonmukaisia, tehokkaampia strategioita köyhyyden torjumiseksi ja on valmis tukemaan jäsenvaltioita köyhyyden vähentämisessä ja ehkäisemisessä. **Uusien investointien ja uudistusten köyhyysvaikutukset on arvioitava ennalta.** Komissio tukee jakaumavaikutusten arviointien⁴² käyttöä jäsenvaltioissa ja antaa lisäohjeita niiden käytöstä jäsenvaltioiden kansallisissa julkisen talouden kehyksissä, kun tämä on mahdollista.

Tämän strategian ohella komissio esittää **ohjeasiakirjan, jolla autetaan kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia suunnittelemaan ja parantamaan köyhyyden vastaisia strategioitaan ja kehyksiään.**⁴³ **Tehokkaiden köyhyydenvastaisten toimintapolitiikkojen periaatteissa** otetaan huomioon köyhyyden moniulotteinen luonne köyhyyden torjuntaa ja ehkäisemistä koskevien strategioiden suunnittelussa, ja työhön otetaan mukaan kaikki tarvittavat sidosryhmät ja hallintotasot. Periaatteita voidaan käyttää jäseneltynä itsearviointi- ja suunnitteluvälineenä politiikkasyklin kaikissa vaiheissa köyhyydentorjuntakehysten valmistelusta tai päivittämisestä uudistusten ja investointien suunnitteluun ja täytäntöönpanon arviointiin. Komission yksiköt tukevat tehokkaiden köyhyydenvastaisten toimintapolitiikkojen periaatteiden käyttöä käymällä jäsenvaltioiden kanssa toimintapoliittista vuoropuhelua ja hyödyntämällä jäsenvaltioiden välistä kokemusten vaihtoa.

Koska köyhyys on lisääntyvä, monimutkainen haaste, johon vastaaminen edellyttää koordinoituja toimia, investointeja ja lainsäädäntötoimia, komissio kehottaa **jäsenvaltioita nimeämään köyhyydentorjuntakoordinaattorin** korkeimmalle poliittiselle tasolle. Hänen tehtävänään olisi koordinoida köyhyyden torjunnan toimintakehysten kehittämistä ja varmistaa, että niissä otetaan huomioon köyhyyden moniulotteinen luonne. Koordinaattorin tehtävänä olisi myös valvoa toimintakehysten suunnittelua, täytäntöönpanoa ja seuranta siten, että kaikki asiaankuuluvat ministeriöt ja viranomaiset otetaan toimiin mukaan. Lisäksi koordinaattori tukisi alue- ja paikallisviranomaisia toimintakehysten täytäntöönpanossa. Komissio järjestää yhdessä kansallisten köyhyydentorjuntakoordinaattoreiden kanssa säännöllistä, vaikuttavaa parhaiden käytäntöjen vaihtoa köyhyyden torjunnasta tukemalla vastavuoroista oppimista, vahvistamalla koordinaattoreiden välistä yhteistyötä ja edistämällä näyttöön perustuvaa päätöksentekoa.

Komissio antaa jatkossakin eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa jäsenvaltioille ohjausta ja auttaa niitä koordinoimaan asiaankuuluvia kansallisia toimintapolitiikkoja. Koska Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteet⁴⁴ on sisällytetty eurooppalaiseen ohjausjaksoon, talouden ohjausjärjestelmä edistää osaltaan

---

⁴² Komission tiedonanto *Jäsenvaltioiden politiikkojen jakaumavaikutusten parempi arviointi*, COM(2022) 494 final, 28.9.2022.

⁴³ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja Principles for effective anti-poverty policies – Supporting national, regional and local authorities in their fight against poverty (Tehokkaiden köyhyydenvastaisten toimintapolitiikkojen periaatteet – Kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten tukeminen köyhyyden torjunnassa), SWD(2026) 771.

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, [talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen \(EY\) N:o 1466/97 kumoamisesta](#).

sosiaalista häiriönsietokykyä. Ohjausjaksossa yksilöidään sosiaalisia haasteita ja puutteita kansallisissa sosiaalisen suojelun järjestelmissä sekä suositellaan asianmukaisia toimintapoliittisia ratkaisuja. Kahdella viimeisimmällä eurooppalaisella ohjausjaksolla yli kolmasosa jäsenvaltioista sai köyhyyteen liittyvän maakohtaisen suosituksen kummallakin jaksolla. On tärkeää, että jäsenvaltiot nopeuttavat näiden suositusten täytäntöönpanoa.

Jäsenvaltioiden lisäksi komissio tekee yhteistyötä muiden toimielinten ja organisaatioiden kanssa tukeakseen strategian täytäntöönpanoa. Komissio jatkaa erityisesti epävirallista jäseneltyä vuoropuhelua Euroopan parlamentin kanssa, etenkin **köyhyyden torjuntaa käsittelevän laajennetun työryhmän** kanssa. Komissio sopii **Euroopan alueiden komitean kanssa vuoden 2026 loppuun mennessä yhteisestä toimintasuunnitelmasta**, jolla vahvistetaan yhteistyötä keskeisillä painopistealoilla, kuten köyhyyden torjuntaa edistävissä toimissa paikallis- ja aluetasolla. Komissio ja Euroopan alueiden komitea tekevät yhteistyötä kaupungeille ja kunnille suunnatun **EU:n sosiaalisen osallisuuden palkinnon**⁴⁵ perustamiseksi. Palkinnolla annettaisiin tunnustusta paikallistasolla toteutetuille innovatiivisille ja vaikuttaville toimille sekä edistettäisiin vertaisoppimista tarjoamalla kaupungeille ja kunnille mahdollisuuksia vaihtaa hyviä käytäntöjä. Komissio ja **Euroopan talous- ja sosiaalikomitea** tekevät vuoden 2026 loppuun mennessä myös **yhteistyösopimuksen**, jossa hyödynnetään nykyistä asiantuntijaneuvonnan tukikehystä. Lisäksi ne jakavat parhaita käytäntöjä köyhyyden torjumiseksi.

Strategian kuulemisprosessista saatujen myönteisten kokemusten pohjalta komissio tiivistää **yhteistyötään köyhyyttä kokevien henkilöiden kanssa**. Komissio perustaa erityisen foorumin, jonka kautta heitä kuullaan jäseneltyä ja säännöllisesti köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan tähtäävien aloitteiden suunnittelusta, täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä muilla politiikan aloilla, jotka voivat vaikuttaa heidän elämäänsä. Komissio jatkaa myös jäseneltyä vuoropuhelua **kansalaisjärjestöjen kanssa**⁴⁶ strategian täytäntöönpanon tukemiseksi. Samalla tavoin **työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla** on jatkossakin keskeinen merkitys tasapainoisten ratkaisujen löytämisessä työelämän muutoksiin.⁴⁷

Rahoitus

Koska toimia tarvitaan kiireellisesti, on olennaisen tärkeää varmistaa riittävä rahoitustuki köyhyyden torjunnalle. Jotta köyhyyden torjuntatoimia voidaan lisätä, julkista ja yksityistä rahoitusta on saatava tehokkaammin käyttöön sekä EU:n että kansallisella tasolla. Tähän sisältyvät sekä pitkän aikavälin investoinnit palvelujen tarjonnan parantamiseksi että nopeat hätätoimenpiteet, joilla ehkäistään ihmisten ajautumista köyhyyteen ja lyhennetään köyhyysjaksojen kestoja. Tältä osin lyhyellä aikavälillä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisten palvelujen rahoittamiseen, joilla tuetaan avun tarpeessa olevien lasten siirtymistä aikuisuuteen ja jotka yhdistävät eurooppalaisen lapsitakuun ja nuorisotakuun. Näin voidaan katkaista köyhyyden ja huonosuuden jatkuminen lapsuudesta aikuisuuteen. Tähän toimintatapaan sisältyvät köyhyysvaarassa olevien lasten varhaisen tunnistamisen vahvistaminen, mentorointi- ja ohjausjärjestelmien laajentaminen, tavoittamistoimet ja muut tukitoimet. Lisäksi

⁴⁵ Palkinto täydentäisi jo olemassa olevia välineitä, joilla EU antaa tunnustusta ja näkyvyyttä paikallis- ja alueviranomaisten toimille.

⁴⁶ Komission tiedonanto [EU:n kansalaisyhteiskuntastrategia](#), COM(2025) 790 final, 12.11.2025.

⁴⁷ Komission tiedonanto [Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu vahvemaksi Euroopan unionissa: koko potentiaali käyttöön oikeudenmukaisten siirtymien hallinnassa](#), COM(2023) 40 final, 25.1.2023.

strategiassa korostetaan, että vaikka laadukkaat työpaikat ovat paras keino päästä pois köyhyydestä, työmarkkinoiden ulkopuolelle jääneiden tukeminen edellyttää vahvoja, hyvin rahoitettuja julkisia työvoimapalveluja.

Tällä hetkellä jäsenvaltiot hyödyntävät Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) vuosiksi 2021–2027 osoitettua 139 miljardin euron rahoitusta.⁴⁸ Koheesipolitiikan ohjelmien väliarvioinnin ansiosta jäsenvaltiot ovat voineet kohdentaa vuosien 2021–2027 koheesipolitiikan varoistaan uudelleen 34,6 miljardia euroa EU:n kiireellisimpiin strategiisiin painopisteisiin. Tämä on vaikuttanut myönteisesti myös ESR+:n temaattisen keskittämisen vaatimukseen: lapsiköyhyyden torjuntaan osoitetut varat ovat kasvaneet 5,4 prosenttia eli 491 miljoonaa euroa ja aineelliseen puutteeseen osoitetut varat 3,5 prosenttia eli 211 miljoonaa euroa. ESR+:n lisäksi EU tukee köyhyyden torjuntaa koheesipolitiikan rahastoista, kuten Euroopan aluekehitysrahastosta, koheesiorahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta, sekä muista rahoitusohjelmista, kuten sosiaalisesta ilmastorahastosta, InvestEU-ohjelmasta, elpymis- ja palautumistukivälineestä ja teknisen tuen välineestä. Komissio kehottaa jäsenvaltioita saattamaan päästökauppajärjestelmän 2 osaksi kansallista lainsäädäntöään ja toimittamaan sosiaalista ilmastorahastoa koskevat suunnitelmansa viipymättä, jotta haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia voidaan tukea. Komissio auttaa jäsenvaltioita hyödyntämään käytettävissä olevaa EU:n rahoitusta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja kohdentamaan EU:n varoja uudelleen mahdollisuuksien mukaan jäsenvaltioiden ja alueiden toiveiden mukaisesti sellaisiin köyhyyden torjunnan toimiin, joilla voidaan saada aikaan pysyviä vaikutuksia.

Merkittävä määrä resursseja otetaan käyttöön myös elpymis- ja palautumistukivälineestä, jonka kokonaisbudjetti on 577 miljardia euroa. Jo elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat jäsenvaltioita torjumaan ja ehkäisemään köyhyyttä. Ne on määrä saattaa päätökseen 31. elokuuta 2026 mennessä tukivälineen oikeudellisessa rakenteessa asetettujen määräaikaisten mukaisesti. Tavoitteeseen voidaan päästä myös nopeuttamalla elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden toteuttamista ja hyödyntämällä komission tiedonannossa *NextGenerationEU – kohti vuotta 2026* esitettyjä indikaattoreita, mikäli se on mahdollista elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanolle asetetussa määräajassa eli 31. elokuuta 2026 mennessä.⁴⁹

Komission ehdotuksessa vuosien 2028–2034 monivuotiseksi rahoituskehikseksi edellytetään, että kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien määrärahoista vähintään 14 prosenttia osoitetaan sosiaalisiin tavoitteisiin. Jäsenvaltioita kehoitetaan keskittämään resurssinsa neljänlaisiin sosiaalisiin toimenpiteisiin: sosiaaliseen osallisuuteen, ruoka-apuun tai perushyödykkeinä annettavaan apuun, lapsiköyhyyden torjuntaan ja eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoon sekä nuorisotyöttömyyden torjuntaan ja nuorisotakuun täytäntöönpanoon. Ehdotettu EU-väline mahdollistaa sen, että mikrorahoituksen ja yhteiskunnallisille yrityksille suunnatun rahoituksen tukemista voidaan jatkaa talousarviotakuumekanismin avulla samaan tapaan kuin InvestEU-ohjelman sosiaalisten investointien ja osaamisen politiikkaikkunassa.

---

⁴⁸ Tästä 142 miljardista eurosta 95,1 miljardia euroa tulee EU:n talousarviosta.

⁴⁹ Elpymis- ja palautumistukivälineen tarkoituksena on ollut torjua covid-19-kriisin kielteisiä seurauksia unionissa väliaikaisesti ylimääräisillä lisävaroilla. Välineen perustamisen yhteydessä määritettiin erittäin tiukat määräajat, joista ei voida poiketa, koska ne on vahvistettu Euroopan unionin elpymisvälineestä annetussa asetuksessa, elpymis- ja palautumistukivälineestä annetussa asetuksessa ja omia varoja koskevassa päätöksessä.

Yksityinen sektori voi osana yhteistä vastuuta köyhyden torjumisesta ja ehkäisemisestä antaa merkittävän panoksen ja toteuttaa lisätoimia moniulotteisen köyhyden torjumiseksi EU:ssa. Yritykset, hyväntekeväisyysjärjestöt ja sijoittajat voivat täydentää merkittävästi julkisia resursseja ja auttaa laajentamaan innovatiivisia ratkaisuja köyhyden torjumiseksi. Näin voidaan parantaa kaikkien ryhmien hyvinvointia ja mahdollisuuksia yhteiskunnassa sekä vahvistaa vaurautta ja kilpailukykyä. Jotta yksityisiä investointeja voidaan paremmin ohjata sosiaalisiin tavoitteisiin, tarvitaan tätä koskevia normeja, käsitteitä ja menetelmiä. Komissio selvittää yhteistyössä OECD:n kanssa mahdollisuutta valmistella vapaaehtoinen, markkinalähtöinen kehys investointikohteiksi soveltuville tavoitteille. Tämä auttaa sijoittajia suunnittelemaan, arvioimaan ja vertailemaan sijoitusstrategioita johdonmukaisesti ja joustavasti.

Vuoden 2026 kansainvälisen päivän köyhyden poistamiseksi (17. lokakuuta) yhteydessä komissio käynnistää **köyhyden vastaisen liittouman, johon kootaan yhteiskuntavastuullisia yrityksiä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä.** Liittouma toimii eurooppalaisena yhteistyön ja vastavuoroisen oppimisen foorumina. Se kannustaa yksityisiä yrityksiä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä osallistumaan köyhyden ehkäisemiseen ja vähentämiseen sekä edistämään yhteistoimintaa asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, jotta voidaan saada aikaan merkittäviä sosiaalisia vaikutuksia. Liittouman kumppanit allekirjoittavat peruskirjan, jossa vahvistetaan yhteiset periaatteet ja toimet kaikenkokoisille yrityksille köyhyden torjunnan tukemiseksi. Kumppanit antavat myös konkreettisia sitoumuksia esimerkiksi tavaroiden ja palvelujen tarjoamisesta, sosiaalista osallisuutta edistävien hankkeiden toteuttamisesta toimintayhteisöissään tai tiettyjen ryhmien, kuten haavoittuvassa asemassa olevien nuorten, integroitumisen ja työllistymisen tukemisesta.

Komissio jatkaa yhteistyönsä vahvistamista monenvälisten investointipankkien kanssa, jotta voidaan saada liikkeelle rahoitusta köyhyden torjuntaa koskeviin toimenpiteisiin. Euroopan investointipankkiryhmä (EIP-ryhmä) tukee osallistavaa kasvua rahoittamalla sosiaalista infrastruktuuria ja keskeisiä palveluja, joiden ansiosta ihmiset voivat osallistua yhteiskuntaan ja talouteen kaikilta osin. **EIP-ryhmä pyrkii rahoittamaan vuosina 2026–2027 uusia sosiaalisen infrastruktuurin investointeja noin 22 miljardilla eurolla,** mikä vahvistaa ryhmän panosta yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhteisen vaurauden edistämiseen kaikkialla Euroopassa. Komissio jatkaa vuoropuhelua EIP-ryhmän kanssa sellaisten investointien tukemisesta, jotka vastaavat EU:n köyhydentorjuntastrategian ja eurooppalaisen lapsitakuun soveltamisalaa. Lisäksi Euroopan neuvoston kehityspankki (CEB), jolla on yksinomaan sosiaalinen toimeksianto ja joka keskittyy haavoittuvassa asemassa ja sosioekonomisen syrjäytymisen vaarassa oleviin henkilöihin, jatkaa investointien tukemista inhimilliseen pääomaan, osallistaviin ja häiriönsietokykyisiin elinympäristöihin, rahoituksen saantiin ja työpaikkojen luomiseen. Nykyisten lainamäärien perusteella tuki on pankin EU:hun kuuluvissa jäsenvaltioissa noin 3 miljardia euroa vuodessa. EU vahvistaa strategista yhteistyötään CEB:n kanssa. Tätä varten komissio hyväksyi vuonna 2026 ehdotuksen, jonka mukaan EU:sta tulisi CEB:n osakas. Euroopan komissio ja CEB pyrkivät perustamaan **vuoteen 2027 mennessä yhteistyökehityksen, jolla lisätään investointeja köyhyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi EU:ssa.**

Seuranta

EU:ssa köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä mitataan tavalla, joka kuvastaa näiden ilmiöiden moniulotteista ja rakenteellista luonnetta. EU:n yleistason köyhyys- ja

syрjäytymisriski-indikaattori (AROE) kattaa kolme ulottuvuutta⁵⁰: rahallisen köyhyyden, tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen liittyvän puutteen⁵¹ sekä alhaisen työssäkäyntiasteen.

Komissio jatkaa EU:n vuoden 2030 tavoitetta koskevan edistymisen seurantaa. Köyhyyden torjunta edellyttää tietoon perustuvaa ja näyttöön pohjautuvaa päätöksentekoa, jota tukevat vertailukelpoiset, laadukkaat indikaattorit. Elinkustannusten nousu on kärjistänyt muutosten nopeaa tahtia, ja myös työmarkkinoilla ja työvoimassa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Nämä muutokset edellyttävät parempaa ennakointia sekä vahvempaa ja nopeammin saatavilla olevaa näyttöpohjaa. Tätä varten komissio parantaa köyhyyden seurantaa ja **esittää uusia indikaattoreita, joilla mitataan kohtuuhintaisuuteen liittyvien tekijöiden vaikutusta köyhyyteen. Indikaattoreista pyritään sopimaan vuoteen 2028 mennessä**, ja niiden pohjalta on tarkoitus luoda vahva seurantaperusta, jonka avulla voidaan arvioida edistymistä kohti vuoden 2050 tavoitetasoa. Samalla pyritään parantamaan köyhyyteen liittyvien tietojen ajantasaisuutta ja kattavuutta muun muassa kehittämällä aineellisen puutteen mittaamista ja yhdenmukaistamalla se EU:n tasolla. Lisäksi tarkastellaan muita toimintatapoja sekä kohtuuhintaisuuden että vakavan köyhyyden mittaamiseksi ja otetaan käyttöön alueellisia eroja kuvaavia, entistä yksityiskohtaisempia indikaattoreita. Mikäli asiasta päästään yhteisymmärrykseen työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston (TSTK-neuvosto) ja sen neuvoa-antavien komiteoiden kanssa, tämä voisi myöhemmin johtaa myös siihen, että sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua tarkistetaan, jotta voidaan vahvistaa sosiaalisen lähentymisen kehyksessä tehtävää analyysia. Tämä uusi indikaattorikonaisuus kattaa köyhyyden eri ulottuvuudet ja kohtuuhintaisuuteen liittyvät näkökohdat, kuten ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömien perushyödykkeiden ja -palvelujen saatavuuden sekä ostovoiman, varallisuuden ja velkaantumisen.

Komissio on valmis tukemaan **sosiaalisen suojelun komiteaa** ja tarvittaessa työllisyyskomiteaa strategian seurannassa ja siinä, että ne toimivat jäsenvaltioiden keskinäisen sekä jäsenvaltioiden ja komission välisen tietojenvaihdon foorumina, kuitenkin niin, ettei tällä aiheuteta tarpeetonta hallinnollista rasitetta.

Tähän strategiaan liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa⁵² tarkastellaan, miten köyhyyden torjunnassa on edistytty EU:ssa suhteessa vuoden 2050 tavoitetasoon. Sosiaalisen suojelun komitean kanssa tehtävässä jatkotyössä arvioidaan stressitestien avulla, miten hyvin jäsenvaltioiden sosiaalisen suojelun järjestelmät kestävät mahdollisia häiriöitä.

Maailmanlaajuiset toimet

---

⁵⁰ EU:n yleistason indikaattori, jolla seurataan köyhyys- tai syrjäytymisriskiä, yhdistää kolme ulottuvuutta: suhteellinen rahallinen köyhyys (kotitalouden käytettävissä olevat kokonaistulot ovat alle 60 % kansallisesta mediaanitulosta), vakava aineellinen ja sosiaalinen puute (henkilöllä ei ole varaa perushyödykkeisiin eikä -palveluihin, joita pidetään ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättöminä) sekä hyvin alhainen työssäkäyntiaste (kotitalouden jäsenten yhteenlaskettu toteutunut työaika on alle 20 % heidän yhteenlasketusta mahdollisesta kokoaikaisesta työajastaan).

⁵¹ Tällä tarkoitetaan sitä väestöosuutta, jolla on tahattomasti vähintään seitsemän 13 puutetekijästä, kuten kuvataan komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa Poverty in the EU – key trends and policies (Köyhyys EU:ssa – keskeiset suuntaukset ja politiikat), SWD(2026) 770.

⁵² Komission yksiköiden valmisteluasiakirja Poverty in the EU – key trends and policies (Köyhyys EU:ssa – keskeiset suuntaukset ja politiikat), SWD(2026) 770.

EU:n maailmanlaajuiset toimet korostavat, että köyhyden torjuminen kaikkialla maailmassa on olennaisen tärkeää yhteisen vaurauden sekä kansainvälisen turvallisuuden ja vakauden kannalta. EU on jo pitkään ollut maailmanlaajuinen edelläkävijä kestävä kehityksen tavoitteen 1 edistämiseksi eli köyhyyden poistamiseksi sen kaikissa muodoissa. Tätä sitoumusta ilmentävät sekä tähän kestävä kehityksen tavoitteeseen suoraan osoitetut yli 26,6 miljardia euroa että EU:n rahoittama julkinen kehitysapu (ODA) laajemmassa kokonaisuudessa, jossa kaikki kestävä kehityksen tavoitteet tukevat köyhyyden vähentämistä. Komissio jatkaa yhteistyötä Yhdistyneiden kansakuntien kanssa kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

EU:n laajentumisprosessi vauhdittaa keskeisellä tavalla sosiaalista osallisuutta, työllisyyttä ja köyhyyden vähentämistä ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa, kun nämä valmistautuvat EU-jäsenyyteen. Lisäksi EU:n toiminta köyhyyden vähentämiseksi ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa on nähtävä strategisena investointina niiden yhteiskuntiin, tulevaan yhdentymiseen ja sisämarkkinoiden kilpailukykyyn. EU:n tuki kanavoidaan pääasiassa liittymistä valmistelevalle tukivälilleen kautta. Lisäksi Länsi-Balkanin, Moldovan ja Ukrainan uudistusohjelmiin sisältyy kohdennettuja toimia.

4. PÄÄTELMÄ

Toimet köyhyyden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi ovat kiireellisempiä kuin koskaan. Edessä oleva haaste on valtava. Tarvitaan määrätietoisia, rohkeita yhteisiä toimia, jotta voidaan suojella köyhyydessä eläviä ja estää muita ajautumasta köyhyyteen tilanteessa, jossa elinkustannukset ja toimeentulovaikeudet kasvavat. Tämä tarkoittaa sen varmistamista, että **jokaisella on mahdollisuus elää ihmisarvoista elämää**, saada laadukasta työtä, asua kohtuuhintaisesti sekä hankkia ja käyttää laadukkaita ja kohtuuhintaisia perushyödykkeitä ja välttämättömiä palveluja. Jokaiselle olisi myös annettava valmiudet hyödyntää vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamia mahdollisuuksia. Lisäksi syrjintää ja leimautumista olisi torjuttava, jotta ketään ei estetä pääsemästä osalliseksi yhteiskunnasta ja taloudesta.

Tässä strategiassa määritetään etenemispolku, jonka avulla päästään lähemmäs EU:n vuoden 2030 köyhyyden vähentämistavoitetta ja tuetaan köyhyyden poistamista vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi strategiassa esitetään EU:n välineitä, joilla kannustetaan jäsenvaltioita ja sidosryhmiä tehostamaan toimiaan ja etenemään yhdessä koordinoitusti. Jotta köyhyyttä voidaan torjua tehokkaasti ja varmistaa, että elämä EU:ssa on ihmisarvoista, tarvitaan kunnianhimoisia toimia. EU:n on vauhditettava ja yhdistettävä toimiaan kaikilla tasoilla, sekä julkisella että yksityisellä puolella. Sen on myös toteutettava johdonmukaista strategiaa, johon voivat osallistua aktiivisesti niin kansalaisyhteiskunta kuin köyhyyttä kokevat henkilötkin. Vain näin voidaan parantaa nykyhetkeä, viitoittaa tietä parempaan huomiseen, katkaista köyhyyden ja huono-osaisuuden kierre sekä auttaa saavuttamaan vuoteen 2050 mennessä sellainen EU, jossa ei ole lainkaan köyhyyttä.

Liite: Luettelo köyhydentorjuntastrategiaan sisältyvistä uusista aloitteista

Aloite	Ajankohta
1. TOIMET KÖYHYEDEN TORJUMISEKSI KAIKISSA IKÄRYHMISSÄ	
Tiedonanto <i>Lapsiköyhyyden kierteen katkaiseminen – eurooppalaisen lapsitakuun vahvistaminen</i>	Yhdessä EU:n köyhydentorjuntastrategian kanssa
Euroopan tason työmarkkinaosapuolten ensimmäisen vaiheen kuulemisen käynnistäminen niiden näkemysten saamiseksi unionin toimista, joilla tuetaan työmarkkinoiden ulkopuolelle jääneiden henkilöiden aktivoitumista sekä naisten ja miesten tasa-arvoa työmarkkinoiden mahdollisuuksien osalta	2026
Komission suositus, jossa annetaan näyttöön perustuvia toimintapolitiittisia ohjeita työssäkäyvien köyhyyden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi Euroopan unionissa; suosituksen jatkotoimena käydään erillisiä jäseneltyjä keskusteluja jäsenvaltioiden kanssa	2027
Kertomus vähimmäispalkkadirektiivin täytäntöönpanon valvonnasta ja sen jatkotoimena toteutettavat vastavuoroisen oppimisen toimet	2026 ja jatkuvasti
Kooste parhaista käytännöistä, joiden avulla voidaan torjua etuuksien alikäyttöä	2027
Korkean tason keskustelu yhdenneyistä toimintapolitiikoista ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi	2027
2. TOIMET KÖYHYEDÄ PAHENTAVIEN MONIALAISTEN HAASTEIDEN RATKAISEMISEKSI	
Ehdotus neuvoston suositukseksi asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjumisesta	Yhdessä EU:n köyhydentorjuntastrategian kanssa
Sosiaalisen suojelun komitean EU:n vapaaehtoisen laatukeyhyksen päivittäminen	Sovittaessa asiasta sosiaalisen suojelun komitean kanssa
Peruspalvelujen saatavuudesta annetun vuoden 2023 komission kertomuksen päivittäminen	2027
Ehdotus neuvoston suositukseksi helpommasta ja yhdenneyistä pääsystä palveluihin	2027
3. HALLINNON JA RAHOITUKSEN VAHVISTAMINEN SEKÄ SEURANNAN PARANTAMINEN KÖYHYEDEN VÄHENTÄMISEKSI JA EHKÄISEMISEKSI	
Tehokkaiden köyhyedenvastaisten toimintapolitiikkojen periaatteet	Yhdessä EU:n köyhydentorjuntastrategian kanssa
Yhteistyösopimuksen tekeminen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kanssa ja yhteisen toimintasuunnitelman	2026

tekeminen Euroopan alueiden komitean kanssa toimista, joilla tuetaan köyhyyden torjuntaa	
EU:n sosiaalisen osallisuuden palkinto	Käynnistetään vuonna 2027
Köyhyyden vastainen liittouma yksityisen sektorin ja hyväntekeväisyystoimijoiden kanssa	Käynnistetään vuonna 2026
Jäsennelty vuoropuhelu köyhyyttä kokevien henkilöiden kanssa	Käynnistetään vuonna 2027
Uudet köyhyysindikaattorit	2028